

כטי' טבת תשע"ב
24 ינואר 2012

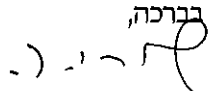
לכבוד
גבי מאיה עלאיוף
רכזת באגף להערכת איכות והבטחתה
המועצה להשכלה גבוהה
שלום רב,

הנדון: תכנית הלימודים בחוג לשירותי אנוש, המכללה האקדמית עמק יזרעאל

סימוכין: מכתבכם מיום 19.1.12

בהמשך לחוות הדעת של הסוקרות, מצורפת בזאת תגובת ראש החוג לשירותי אנוש במכללה.

נשמח ליתן הבהרות, במידת הצורך.

בברכה,

שירי דביר

ראש מדור תכניות לימוד

העתק
נשיא, כאן
סגן נשיא, כאן
ראש החוג לשירותי אנוש, כאן
מזכיר אקדמי, כאן

לכבוד
גב' מאיה עלאיוף
רכזת באגף להערכת איכות והבטחתה
המועצה להשכלה גבוהה

שלום רב,

הנדון: דו"ח באשר לתוכנית הלימודים בשירותי אנוש במכללה האקדמית עמק יזרעאל

לאחרונה קיבלנו את סיכום ועדת המעקב של המל"ג, שנכתב על ידי פרופ' זהבה סלומון ופרופ' רחל דקל. אנו מודות להן על עבודתן ועל דאגתן לקידומו של החוג לשירותי אנוש במכללת עמק יזרעאל, כמו גם על הצעותיהן החשובות. להלן התייחסותנו לנקודות שעלו מהדו"ח:

1. ייחודו של החוג ותוכנית הלימודים שלו

הסוקרות כותבות - "מיפוי הקורסים ובחינה של כל אחד מהם ביחס לעצמו, וביחס לעולם התוכן שאליו הוא שייך, מאפשרים התמקדות והמשך פיתוח התכנים הייחודיים. אנו ממליצות על המשכת תהליך זה."

תהליך בחינת המגמות העתידיות של המקצוע המתפתח, כמו גם "חורים" וחסרים בתכנית הלימודים נערך בחוג בשלושה אופנים:

א. על ידי ד"ר יסעור-בורוכוביץ (ראש החוג) אשר השוותה את התכנית בחוג לתכניות לימודים שונות בארצות אחרות (ארה"ב ואנגליה) בתחום של הוראת שירותים (human services, service learning וכיוב'), ובהתאם לכך נוספו קורסים.

ב. במפגשים של סגל החוג, המתקיימים אחת לחודש (ומכונים "שיח עמיתים") ובהם נידונים נושאים שונים הקשורים לפיתוח ועדכון תכנית הלימודים (לדוג' – קורסי כתיבה, הוראת סמינריוני מחקר ועוד).

ג. באמצעות ארגון מפגש וסדנה עם אנשי סגל בחוגים לשירותי אנוש המתקיימים באוניברסיטת חיפה ובמכללת תל חי, על מנת ללבן את תכניות הלימודים, להשוות ולעדכן את הקיים.

הסוקרות כותבות – "לגבי הלימודים בקורס הפרקטיקום, חשוב להמשיך ולהרחיב את החומר הביבליוגרפי ברשימת המקורות לפרקטיקום. חשוב שהאחראים בתוכנית ייצרו קשר עם חוגים אחרים בהם מתקיימים פרקטיקום וילמדו מניסיונם."

תכנית הלימודים האקדמית, המלווה את קורס הפרקטיקום (כלומר – מטלות הקריאה והכתיבה, העבודות הכתובות ואופן הערכת הסטודנטים) עברה שינוי, הרחבה ועדכון בשנה וחצי שחלפו מאז ביקור הועדה.

מצ"ב הסילבוסים של קורס פרקטיקום א' וקורס פרקטיקום ב' .

אשר ליצירת קשר עם חוגים אחרים – כאמור בסעיף הקודם, וכחלק מהתפתחות התחום והמקצוע, יזם סגל החוג מפגש עם צוותי החוגים המקבילים. אחד הנושאים המרכזיים במפגש יהיה למידה הדדית ביחס לתכנית הלימודים (שכן התכניות והדגשים בשלושת החוגים הם שונים). עם זאת, ראוי לציין כי בחוג לשירותי אנוש באוניברסיטת חיפה ובחוג לשירותי אנוש במכללת תל חי אין מערך פרקטיקום, כך שבנושא זה אנו מנסים ללמוד מחוגים אחרים (עבודה סוציאלית, חינוך ועוד), אך בו בזמן גם לפתח מערך ייחודי הנמצא בהתכוונות מתמדת הן לעולה מן השטח (צרכים מקצועיים) והן לתכנית הלימודים האקדמית של החוג.

3. איכות ההוראה:

הסוקרות כותבות – "מעבר להליכים אלה המקובלים במוסדות אחרים להשכלה גבוהה, פתחו בחוג גם תהליך של הערכת הוראה ומתן משוב על ידי עמיתים. אנו סבורות שיש לשמר ואף לפתח הליכים אלה כדי להבטיח פיתוח ושמירת רמת ההוראה. כמו כן, יש לשים לב לדרישות הקורסים ולרשימות הביבליוגרפיות הנלוות אליהן."

החוג ממשיך דרך ועדת הוראה, סמינריוני סגל, שיח עמיתים וכיוב' (כמתואר בדו"ח הסוקרות) לעקוב אחר עדכניות הסילבוסים, רמת הציונים הניתנים בקורסים, רשימות הקריאה בעברית ובאנגלית ועוד. בשנה"ל תשע"א, לא התקיים תהליך של הערכת עמיתים פנימית (של החוג) מכיוון שחלק מחברי הסגל לא לימדו במהלך כל השנה (יציאה לשבתון או לחופשת לידה). בכוונתנו לחדש את התהליך בשנה"ל הבאה, במידה וחברי הסגל ימצאו זמן לכך (להזכיר – מדובר בתהליך וולונטרי שמטרתו היא למידה משותפת).

4. קידום אקדמי וכתובה מדעית של חברי הסגל:

הסוקרות כותבות – "העומס האישי והמקצועי המוטל על חברי החוג הוא רב. מטלות ההוראה במכללה דורשות זמן ומשאבים. יחד עם זאת, חשוב להמשיך ולראות כיצד מקדם החוג את המרצים שלו בכתובה ובפרסום אקדמי. מוצע כי תישקלנה דרכים נוספות כמו קבוצת כתיבה - שתונחה על ידי חבר סגל ותיק ובעל ניסיון, עזרה בעריכת מאמרים, סיוע סטטיסטי והשתלמויות שונות בתחום. יש לחשוב הן במסגרת החוג והן במסגרת המכללה על דרכים לעידוד ותמיכה במחקר ובכתובה אקדמיים."

לצורך קידום הסגל נעשו הפעולות הבאות:

א. שלושה חברי סגל יצאו בשנה הקודמת (תשע"א) לשבתון על מנת לקדם את המחקר והפרסומים שלהם. אחת מהם נמצאת כעת בתהליך קידום למרצה בכירה. חבר סגל נוסף קודם לדרגת מרצה בכיר בתחילת תשע"א, ושני האחרים אכן כתבו ופרסמו מספר מאמרים בשנה החולפת.

ב. לחוג הצטרפה פרופ' רות כץ, אשר משמשת כיועצת אקדמית של החוג בכלל ולקידום וייעוץ לחברי הסגל בנושאי מחקר בפרט. פרופ' כץ מקיימת פגישות סדירות עם חברי הסגל ומהווה מדריכה ויועצת בענייני מחקר.

ג. המכללה צירפה לשורותיה בשנה החולפת את מר פליקס נגר, כמנהל רשות המחקר. מר נגר יצר קשר עם חלק מחברי הסגל ואף מוזמן לפגישה בסמינר המחלקתי בתחילת סמסטר ב' תשע"ב על מנת לעודד את חברי הסגל להגיש בקשות לקרנות מחקר תחרותיות.

אין להכחיש שעומס ההוראה והתפקידים הרבים של חברי הסגל, מקשים מאוד על קיום פעילות מחקרית אינטנסיבית. עם זאת חשוב להדגיש כי, היקפי המשרה של המרצים במכללות נקבעים בהתאם לדרישות הות"ת.

לסיכום –

אני מודה לסוקרות על הערותיהן, ומקווה שהן ימצאו את הפעולות שנקטנו בשנה וחצי מאז פגישתנו מועילות ומקדמות את החוג והתפתחותו.

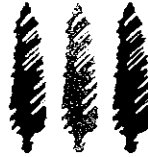
בשנה שעברה חגג החוג עשר שנים לקיומו וניתן לומר שאין שנה אחת דומה לבאה אחריה: תכנית הלימודים, מערך הפרקטיקום, התגבשות והתבססות הסגל של החוג – כל אלו נמצאים בשינוי והתפתחות מתמידים, כמו גם מספרי הסטודנטים, השתלבותם בשוק העבודה ובלומדים מתקדמים, והשפעתם על מערך השירותים באזור הצפון. אני תקווה שהתפתחות זו תמשך גם בעשור הבא עלינו לטובה.

בברכה –

ד"ר דלית יסעור-בורוכוביץ

ראש החוג לשירותי אנוש

המכללה האקדמית עמק יזרעאל

פרקטיקום א' (80028)

שמות המרצים: ד"ר קרן מייקל, גבי מירה פרבשטיין, גבי שירה ורדי, גבי בהייה ג'ובראן – קסיס

ומר גלעד קילון

מתכונת: שיעור + התנסות בשדה

היקף שעות: 4 שש"ס

היקף נקודות זכות: 5 נ"ז

קוד הקורס: 80028

המועד: תשע"ב, שנתי, יום ד' 08:30-10:00

תנאי קדם: 80033 או 80060

שעות קבלה: בתאום מראש

דואר אלקטרוני:

קרן: kerenmi@yvc.ac.il

מירה: miraf55@gmail.com

שירה: shirav@yvc.ac.il

בהייה: bahevehj@yvc.ac.il

גלעד: giladk@yvc.ac.il

מטרות הפרקטיקום:

1. הכשרה מקצועית של סטודנטים כאנשי שירותי אנוש, דרך השתלבות בארגונים נותני שרות וקבלת אחריות על העשייה.
2. מתן הזדמנות ליישום ידע ומפגש בין ידע לשטח/מציאות – יישום בשטח של גופי ידע ומיומנויות מתוך תכנית הלימודים
3. מתן הזדמנות לפיתוח אישי ומקצועי ולמידה אישית (מודעות עצמית) של ערכים, עמדות, סגנון ועוד...
4. תרומה לסביבה – השתלבות המכללה בעמק ובסביבה.

יעדי קורס הפרקטיקום:

1. שמירת איזון מיטבי בין האינטרסים של הסטודנט, הארגון והמכללה במהלך ההתנסות המעשית.
2. קישור בין פרקטיקה לאקדמיה: הקניית מיומנויות; למידה. חשיפת הסטודנט למגוון התנסויות, דרך המפגש הקבוצתי ודרך התנסות בארגונים.
3. הגברת רמת המחויבות של המדריכים כלפי הפרקטיקום והסטודנט.
4. שימוש ופיתוח הקבוצה כמשאב למידה.

5. חשיפת הסטודנט למגוון התנסויות - הרחבת תפיסת העולם דרך ההתנסות אל תוך הקשר רחב.

נושאי הקורס:

סמסטר א

1. הכרות עם הארגון.
2. ניהול פרויקטים.
3. הכרות עם האוכלוסייה.
4. מפגש בין הארגון והאוכלוסייה.

סמסטר ב

1. סגנון בין-אישי, תקשורת ואסרטיביות.
2. קבלת החלטות.
3. משוב.

דרישות הקורס:

- א. נוכחות בשיעורים – חובה.
אין צבירה של היעדרויות בין הסמסטרים!
- ב. נוכחות בהכשרה המעשית בשדה – חובה.
- ג. הגשת תרגיל ועבודות.
- ד. סמסטר א – תרגיל ועבודה מסכמת לסמסטר.
סמסטר ב - עבודה שנתית מסכמת.
- ה. הכנת פלקט והצגתו בכנס הפרקטיקום.

הרכב הציון:

- 40% מטלות (10% ל תרגיל 1 ו- 15% לכל עבודה).
- 10% הכנה והגשת פלקט.
- 25% מנחה קורס (כולל השתתפות פעילה בכיתה, ונוכחות).
- 25% מנחה בשדה.

ציון עובר בקורס הוא 65. כמו כן ציון הקורס מחייב ציון עובר בכל אחד מהמרכיבים של הציון.

נושאי הלימוד וביבליוגרפיה:

הכרות עם הארגון

סדן, א' (1987). *תהליך להכרת השירות: השירות לעבודה קהילתית*. ירושלים: משרד העבודה והרווחה.

ניהול פרויקטים

אגמון – שניר, ח'י, אנגל, ע'י ושבאר, ו' (2004). *ניהול פרויקטים לדיאלוג קהילתי*. ירושלים: שותפות 2000 והמרכז הבין תרבותי לירושלים. עמודים 27-37.

גלברזון, ש'י ושטוב א' (2009). *ניהול פרויקטים – תכנון ביצוע ובקרה*. הוצאת דיונון. פרק 4 – עמודים 99-117.

הכרות/מיפוי אוכלוסייה

רשף, א'י וברנץ, צ' (2008). *אפיון לקוחות של ארגוני שירות*. עמק יזרעאל: המכללה האקדמית ע"ש מקס שטרן, החוג לשירותי אנוש, היחידה להכשרה מעשית.

מפגש בין הארגון ללקוח

סטריר, ר' (2007). העוני כמציאות רבת פנים: תפיסות העוני של תושבים ועובדים סוציאליים על רקע מגדר, תרבות ותפקיד. *חברה ורווחה*, 27 (1), 103 – 126.

מפגש תוך אישי ובין-אישי

פטרסון, ר' (2004). *ספר האסרטיביות*. תל אביב: הוצאת אור-עם. (קריאה נדרשת: פרק 1).

Pehrson, K.L., Panos, P.T. Cox, S.E., Sorensen, A.L. and Perkins, M. (2010). Social workers' postgraduate use of the IFD interpersonal communication model. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 20, 88-103

Brent -Weiss, B., & Feldman, R. S. (2006). Looking good and lying to do it: Deception as an impression management strategy in job interviews. *Journal of Applied Social Psychology*, 36 (4), 1070 – 1086.

Tsai, W. C., Chen, C. C., & Chiu, S. F. (2006). Exploring boundaries of the effects of applicant impression management tactics in job interviews. *Journal of Management*, 31, 108 – 125.

ניהול קונפליקטים

Pondy, L. R. (1989). Organizational conflict: Concepts and models. In: H. J. Leavitt, L. R. Pondy, & D. M. Boie [Eds.] *Readings in managerial Psychology* (pp. 513 – 531). Chicago: The University of Chicago Press.

פרקטיקום ב' (80050)

שמות המרצים: ד"ר אריה רשף, ד"ר חנה לאופר, ד"ר סמי בהט, גבי איילת פאר, גבי שני אלפסי-

קקון, גבי אלה גבאי ומר אורן רכמן.

מתכונת: שיעור + התנסות בשדה

היקף שעות: 4 שש"ס

היקף נקודות זכות: 5 נ"ז

קוד הקורס: 80050

המועד: תשע"ב, שנתי, יום ד' 08:30-10:00

תנאי קדם: 80028

שעות קבלה: בתאום מראש עם המנחה.

דואר אלקטרוני:

אריה: arier@yvc.ac.il

חנה: hannal@yvc.ac.il

איילת: ayeletp@yvc.ac.il

שני: shania@yvc.ac.il

סמי: sammyb@yvc.ac.il

אלה: ella@shikufim.info

אורן: rachman@research.haifa.ac.il

מטרות הפרקטיקום:

1. הכשרה מקצועית של סטודנטים כאנשי שירותי אנוש, דרך השתלבות בארגונים נותני שרות ונטילת אחריות על העשייה.
2. מתן הזדמנות ליישום ידע ומפגש בין ידע לשטח/מציאות – יישום בשטח של גופי ידע ומיומנויות מתוך תכנית הלימודים.
3. מתן הזדמנות לפיתוח אישי ומקצועי ולמידה אישית (מודעות עצמית) של ערכים, עמדות, סגנון אישי ומקצועי ועוד..
4. תרומה לסביבה – השתלבות המכללה בארגונים בעמק ובסביבה.

יעדי קורס הפרקטיקום:

1. שמירת איזון מיטבי בין האינטרסים של הסטודנט, הארגון והמכללה במהלך ההתנסות המעשית.

2. קישור בין פרקטיקה לאקדמיה: הקניית מיומנויות; למידה. חשיפת הסטודנט למגוון התנסויות, דרך המפגש הקבוצתי ודרך התנסות בארגונים.
3. הגברת רמת המחויבות של המדריכים כלפי הפרקטיקום והסטודנט.
4. שימוש ופיתוח הקבוצה כמשאב למידה.

נושאי הקורס:

סמסטר א

1. הכרות עם הארגון תוך התבוננות עצמית.
2. זהות מקצועית.
3. ניהול פרויקטים.
4. שרשרת השירות.

סמסטר ב

1. פוליטיקה בארגון.
2. מיומנויות ראיון (איך לראיון).
3. כניסה לשוק העבודה.

דרישות הקורס:

- א. נוכחות בשיעורים – חובה.
אין צבירה של היעדרויות בין הסמסטרים!
- ב. נוכחות בהכשרה המעשית בשדה – חובה.
- ג. הגשת תרגיל ועבודות.
סמסטר א – תרגיל ועבודה מסכמת לסמסטר.
סמסטר ב - עבודה שנתית מסכמת.
- ד. הכנת פלקט והצגתו בכנס הפרקטיקום.

הרכב הציון:

- 40% מטלות .
- 10% הכנה והגשת פלקט.
- 25% מנחה קורס (כולל השתתפות פעילה בכיתה, ונוכחות)
- 25% מדריך בשדה.

ציון עובר בקורס הוא 65. כמו כן ציון הקורס מחייב ציון עובר בכל אחד מהמרכיבים של הציון.

הכרות עם הארגון

Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J. and Nolen-Hoeksema, S. (2000). *Hilgard's introduction to psychology*. Harcourt College Pub, 437-439.

Judge, T.A. and Erez, A. (2007). Interaction and intersection : The constellation of emotional stability and extraversion in predicting performance . *Personnel Psychology*, 60 (3), 573-596

בלט, ר' (2002). כניסה לארגון כהליך של חליפין חברתי. סטטוס . 50-52.

מאמרי בחירה -

John, M.D. (1997). Higher-order factors of the big five. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(6), 1246-1256.

ניהול פרויקטים

אגמון-שניר, ח', אנגל, ע' ושבאר, ו' (2004). ניהול פרויקטים לדיאלוג קהילתי. ירושלים: שותפות 2000 והמרכז הבין תרבותי לירושלים. עמודים 27-37.

גלברזון, ש' ושטוב א' (2009). ניהול פרויקטים – תכנון ביצוע ובקרה. הוצאת דיונון. פרק 4 – עמודים 99-117.

זהות מקצועית

בר-גל, ד' (2009). מסטודנט לבעל מקצוע: קריירה בעבודה סוציאלית. *מידע"ס*: 54, 17-21.

נוימן, מ' (1991). גלגוליו של מטפל: שלבים ומעברים בהתפתחות מטפל במשך שנות חייו ועבודתו. *שיחות: כרך ה' (2)*, 125-133.

פלג-אורן, נ', אבן זהב, ר' וזוהר, י' (2003). במבט חוקר: הוראת השדה בישראל בשנות ה-2000. *חברה ורווחה*, 23(4), 475-492.

שרשרת השירות

Heintzman, R. and Marson, B. (2005). People, service and trust : Is there a public service value chain? *International Review of Administrative Sciences*, 71(4), 549-573

(מתוך המאמר לקרוא עמודים: 551-559, ופרק המסקנות, 568-571).

פוליטיקה בארגון

רשף, א' (2009). *פוליטיקה בארגונים*. עמק יזרעאל: המכללה האקדמית ע"ש מקס שטרן, החוג לשירותי אנוש, היחידה להכשרה מעשית.

סמואל, יי (2002). המשחק הפוליטי: עוצמה והשפעה בארגונים. חיפה: אוניברסיטת חיפה.
לקרוא פרק 4

ראיונות

Caldwell, D.F & Burger, J.M.(1998).Personality characteristics of job applicants and success in screening interviews. *Personnel Psychology* , 51, 119 -138